

S. Sayısı : 73

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında Kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ulaştırma Komisyonları raporları (1/363)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/1100, 6/2087

18 . VI . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 12 . VI . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Hükümeti arasında hava ulaştırmalarına dair olan anlaşmanın onanması hakkındaki kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Hasan Saka

Gerekçe

Hükümetimizin de katılması ile 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan ve Büyük Millet Meclisi tarafından 4749 sayılı Kanunla 5 Haziran 1945 tarihinde kabul ve tasdik buyurulan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmaları hükümleri dâhilinde Cumhuriyet Hükümeti ilk olarak İngiltere Kırallığı ve Amerika Birleşik Devletleri ile 12 Şubat 1946 günü birer Hava Ulaştırmaları Anlaşması yapmış ve bunlar Mayıs 1946 ayında Yüksek Meclise onanmıştır.

Bu başlangıcı, sırasıyla İsveç, Fransa, Hollanda, Çekoslovakya, Danimarka, Irak, Yunanistan ve Lübnan hükümetleriyle aynı mahiyette akdolunan anlaşmalar takip etmiştir ki bugün cümlesi kanuniyet kesbeylemiş bulunuyor.

Bahis konusu iki taraflı anlaşmaların Yüksek Meclise sunulması sırasında da arz olunduğu üzere, Şikago'da kurulan sistemin işlemesi, çeşitli üye devletler arasında yapılacak iki taraflı anlaşmalar akdine bağlı olduğunu göz önünde tutan Cumhuriyet Hükümeti şimdiye kadar muhtelif devletlerle yaptığı anlaşmalardan başka, diğer devletlerle de faydalı ve gerekli anlaşmalar sağlamaya devam eylemektedir. Bu cümleden olarak Norveç Kırallığı Hükümetinin anlaşma akdine mütedair teklifi üzerine görüşmelere başlanmış ve 20 Mayıs 1948 gününde anlaşma metni Ankara'da imzalanmıştır.

Anlaşma hükümleri, geniş ölçüde, bundan önce akdolunan anlaşmalardan mülhem olup mütekabiliyet esasına dayanmaktadır. Bu anlaşmanın hususiyeti bundan önce Danimarka ve İsveç Hükümetleriyle akdettiğimiz anlaşmaların eşi olmasındadır. Bunun sebebi, Skandinav memleketlerinin, ahiren, hava yollarını birlikte işletmeye karar vermiş olmalarıdır. İsveç ve Danimarka ile malûm olduğu üzere esasen Anlaşmalarımız mevcut idi. Zaten Yurdumuza gelen İsveç Hava Yollarının seferlerine yeni şekilde yani Norveç ve Danimarka uçakları ile münavebeten muntazam bir tarzda devam edebilmeleri için Norveç ile de bir Anlaşma akdi zaruri olmuş idi.

Anlaşma hükümlerine göre her iki taraf iki memlekette cari olan hava seyrisuferine mütaallik mevzuata uyacaktır. Norveç uçakları Ankara ve İstanbul'a uğrayacaklar ve her iki yerde Milletlerarası yolcu, yük ve posta bırakıp alabilecekler, fakat iki şehir arasında bunlardan başka ulaştırma

yapamayacaklardır. Mütekabilen Türk uçakları Norveç'de Oslo ve Stavenger'e inecekler, her iki yerde Milletlerarası yolcu, yük ve posta bırakıp alabilecekler, fakat bu iki şehir arasında bunlardan gayri ulaştırma yapamayacaklardır.

Anlaşmanın veya Ekinin yorumlanması yahut uygulanması yolunda Anlaşan Tarafların karşılıklı görüşme yolu ile halledemeyecekleri hususlar hakeme sunulacaktır. Böyle bir uyuşmazlık ya Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konseyine yahut iki tarafın tâyin edeceği herhangi bir şahıs veya teşekkülün hakemliğine arz olunacaktır.

Bir taraftan Norveç hava seferlerinin Norveç'den memleketimize gelmesi, diğer taraftan bizim servislerimizin Norveç'e gitmesi suretiyle iki memleket arasında başlayacak olan bu karşılıklı hava ulaştırmaları, birbirine bağlı bulunan milletlerimizi yekdiğerine daha ziyade yaklaştırmış olacaktır. Bundan başka sağlanacak ekonomik ve kültürel faydalar da göz önünde tutularak Anlaşmanın onanması Yüksek Meclisin tasvibine arz olunur.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Dışişleri Komisyonu

Esas No. 1/363

Karar No. 22

18 . XII . 1948

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 12 . VI . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Hükümeti arasında Hava Ulaştırmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkındaki kanun tasarısı gerekçesi ve ilişkileriyle birlikte Dışişleri Komisyonuna havale edilmiş olmakla 10 . XII . 1948 tarihinde Komisyonumuzda Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi hazır olduğu halde incelendi.

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan ve Büyük Millet Meclisi tarafından 4749 sayılı Kanunla 5 Haziran 1945 tarihinde tasdik edilen anlaşmada Milletlerarası Havacılık Anlaşmaları için bir sistem kurulmuştur. Bu sistemin işliyebilmesi Şikago Anlaşmasına dâhil üye Devletlerin kendi aralarında iki taraflı Anlaşmalar yapmalarını icabettiğinden Hükümetimizle muhtelif Devletler arasında bu maksatla şimdiye kadar muhtelif anlaşmalar yapılmış ve Yüksek Meclisçe onanmıştır. Bu suretle İsveç ve Danimarka Hükümetleriyle memleketimiz arasında birer anlaşma halen mevcuttur. İskandinav memleketleri kendi aralarında yapmış oldukları mukavele ile İsveç Havayolları seferlerine münavebe ile İsveç, Danimarka ve Nor-

veç Uçaklarını iştirak ettireceklerinden memleketimizle Norveç arasında da diğer İskandinav memleketleriyle aramızda mevcut anlaşmalar gibi, bir anlaşma bulunması zarureti hâsıl olmuştur. Bunun için 20 Mayıs 1948 tarihinde Norveç Kırallığı Hükümetiyle Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında bir Anlaşma yapılmıştır. İsveç Havayollarının yurdumuza yaptıkları seferlerin birinde, bir Norveç tayyaresinin Hükümetimizden izin almak suretiyle sefer yapmış olduğu da Dışişleri Bakanlığı temsilcisinin beyanından anlaşılmiştir. Gerek bu sebepten, gerekse Şikago Anlaşmasının hükümlerine uyararak, Hükümetimizin Norveç ile yapmış olduğu Hava Ulaştırmaları Anlaşması Komisyonumuzca muvafık görüldü ve buna dair olan kanun tasarısı ilişkileriyle birlikte kabul edildi. Ancak tasarıdaki Ulaştırma kelimesinin Anlaşmadaki «Transport» kelimesinin istihdaf ettiği nakliyat kelimesinin tam mukabili olmadığı, Anayasamıza Ulaştırma kelimesinin yalnız münakale, muvasala kelimeleri ve Münakalât Vekâleti karşılığı olarak Ulaştırma Bakanlığı için kullanılmış olduğu, umumiyetle nakliyat kelimesinin ifade ettiği mânada kullanılmasının doğru olamayacağı münakaşa

edilerek (Hava Ulaştırmaları) yerine (Hava Nakliyatı) denmesi tasvip edildi.

Havalesi gereğince Ulaştırma Komisyonunua gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur. Dışışleri Kom. Başkanı Y.

Sözcü
Gaziantep
Dr. A. Melek
Kâtip
Malatya
A. Esenbel

Sözcü
Gaziantep
Dr. A. Melek
Burdur
O.ğl. F. Altay

Bolu
H. C. Çambel
Manisa
Korğl. A. R. Artunkal

Kütahya
Orğl. A. Gündüz
Sinob
Y. K. Tengirşenk

Samsun

Ulaştırma yerine nakliyat denmesine de,
Sözleşme yerine anlaşma, mukavele ve
onama yerine tasdik denmesine de muha-
lifim
C. Bilsel

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No: 1/363

Karar No: 9

29 . XII . 1948

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Ankara'da 20 . V . 1948 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Hava Ulaştırmalarına dair anlaşma ile ekinin onanması hakkında Dışışleri Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 12 . VI . 1948 tarihli kararıyle Büyük Millet Meclisine sunulan ve Yüksek Başkanlıkça havale edildiği Dışışleri Komisyonunca incelendikten sonra Komisyonumuza havale olunan kanun tasarısı ile anlaşma ve eki ve Dışışleri Komisyonunun raporu Komisyonumuzun 28 . XII . 1948 tarihindeki toplantısında Dışışleri ve Ulaştırma Bakanlıklarının temsilcileri hazır oldukları halde okunup incelendi.

Hükümetimizle Norveç Hükümeti arasında 20 . V . 1948 tarihinde akdolunan bu anlaşmanın 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan ve Büyük Millet Meclisince 5 . VI . 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla onanan Sivil Havacılık anlaşmaları ile kurulmuş olan Milletlerarası Hava Ulaştırmacılığı sisteminin işleme ve gelişmesi için âkid Devletler arasında yapılagelmekte olan iki taraflı anlaşmalar silsilesine dâhil olduğu ve «Mütakabiliyet esasına» dayandığı görülmüştür.

Tasarının gerekçesinde: İskandinavya memleketleri olan İsveç, Norveç ve Danimarka'nın aralarında anlaşarak hava yollarını birlikte işletmeye karar vermiş oldukları yazılı olduğu gibi

Dışışleri Bakanlığı temsilcisi de Komisyondaki açıklamasında bu üç memleketin arasında bir « Hava işletme ortaklığı » teşekkül etmiş bulunduğunu, Özel kanunla onanmış olan Türkiye - İsveç Hava ulaştırması anlaşmasının hükümleri dâhilinde İsveç havayolları idaresi tarafından memleketimize yapılmakta olan seferlerin birinde; Norveç uçağının Hükümetten izin almak suretiyle bu seferi yapmış olduğunu beyan eylemiştir.

Esasen İskandinavya memleketlerinden olan İsveç ve Danimarka ile memleketimiz arasında hava ulaştırmaları anlaşmaları yapılmış ve bu anlaşmalar Büyük Millet Meclisince kabul olunan özel kanunlarla onanmış bulunmaktadır.

Bu defa 20 . V . 1948 tarihinde Ankara'da « Akit ve imza edilmiş olan Türkiye - Norveç Hava ulaştırmaları anlaşmasının » İsveç ve Danimarka ile yapılmış olan anlaşmalardaki esaslara ve 7 Aralık 1944 Şikago Milletlerarası havacılık anlaşmalarındaki hükümlere uygun olduğu görülmüş ve bu anlaşmaya göre yapılacak karışlıklı hava seferleriyle iki dost memleketin birbirine daha ziyade yaklaşacakları ve Ekonomi ve kültür alanlarında faydalı münasebetlerin sağlanacağı ve artacağı belirmiş olmakla Türkiye-Norveç hava ulaştırması anlaşması ile ekinin ka-

bulü uygun olacağına Komisyonumuzca karar verilmiştir.

İçişleri Komisyonu raporunda « Ulaştırma » kelimesinin anlaşmadaki « Transport » kelimesinin istihdaf ettiği « Nakliyat » kelimesinin tam mukabili olmadığı ve Anayasamızda Ulaştırma kelimesinin yalnız (Münakale,muvasela) kelimeleri ve (Münakalât vekâleti) karşılığı olarak (Ulaştırma Bakanlığı) için kullanılmış olduğu ve bu kelimenin umumiyetle (Nakliyat) kelimesinin ifade ettiği mânada kullanılmasının doğru olamayacağı cihetle tasarının başlığı ile birinci maddesindeki (Hava ulaştırmalarına dair) ifadesinin (Hava nakliyatına dair) şeklinde değiştirildiği yazılı bulunmaktadır.

Ulaştırma kelimesi (filân yere ulaştım, bu şeyi çabuk ulaştır, bu haberi ulaştır) sözlerinde kullanıldığı gibi (vâsıl olma, nakletme, götürme) mânalarına gelen bir kelime olup (Kara, deniz, hava ulaştırmacılığı, mektup ve haber ulaştırma) tâbirleri (Nakliyat) transport) kelimesinin ifade ettiği mânayı tamamiyle vermektedir ve bu mânalarda olarak Anayasamızda ve birçok kanunlarımızda kullanılmış ve hukuk dilimize de girmiştir.

Bu itibarla Komisyonumuz Dışişleri Komisyonu tarafından tasarının başlığında ve birinci madesindeki (Ulaştırma) kelimesinin (Nakliyat) kelimesiyle değiştirilmesini doğru bulmuşarak ta-

sarıdaki ulaştırma kelimesini çok yerinde ve uygun görmüş ve başlıkla birinci maddenin Hükümet tasarısında olduğu gibi kabulüne karar vermiştir.

Hükümet tasarısının ikinci ve üçüncü maddeleri de aynen kabul edilmiştir.

Kamutaya arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Çoruh	Niğde	Erzurum
A. R. Erem	V. Sarıdal	S. Altuğ
Ankara	Aydın	Çanakakle
İ. R. Ayaşlı	M. Aydın	B. Gökçen

İmzada bulunamamıştır.

İstanbul

Edirne
M. E. Ağaogulları

Orgl. C. C. Toydemir
İmzada bulunamamıştır.

İstanbul

İzmir

S. Yürüten

Dr. K. Örs
İmzada bulunamamıştır.

Kayseri

Kütahya

F. Seler

A. Bozbay

İmzada bulunamamıştır.
Ordu

Ordu

Dr. V. Demir

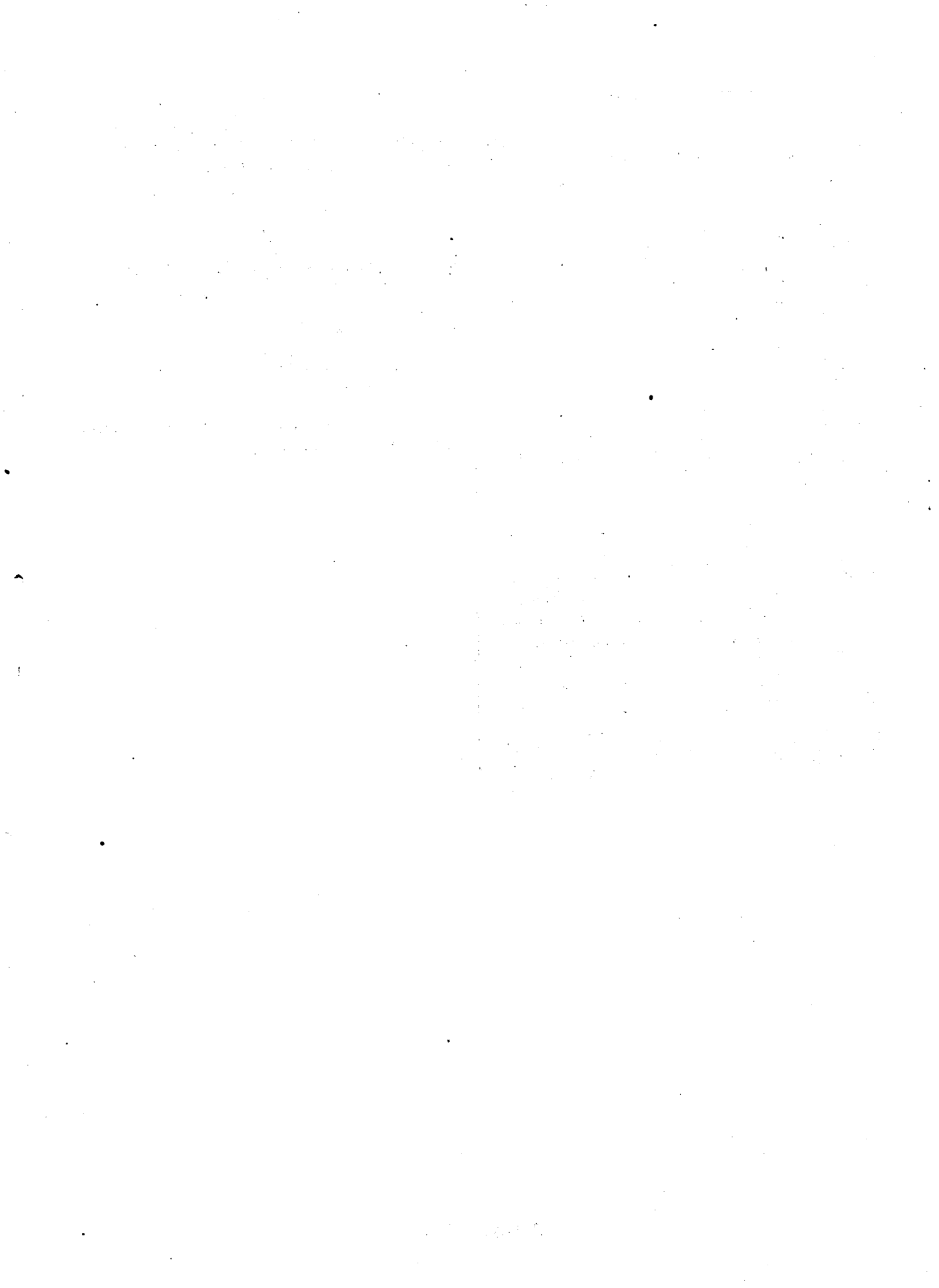
Amiral H. Gökdalay
İmzada bulunamamıştır.

Samsun

Sivas

Y. Kalkay

H. Işık

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Hükümeti arasında Hava Ulaştırılmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Ankara'da 20 Mayıs 1948 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Hava Ulaştırılmalarına dair Anlaşma ile eki onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı Devlet Bakanı
H. Sako Başb. Yardımcısı

Adalet Bakanı Millî Savunma Bakanı
Fuad Sirmen H. Çakır
İçişleri Bakanı Dışişleri Bakanı Maliye Bakanı
M. H. Göle N. Sadak Ş. Adalan
Millî Eğitim Bakanı Bayındırlık Bakanı
T. Banguoğlu Nihat Erim
Ekonomi Bakanı Sa. ve So. Y. Bakanı
C. Ekin Dr. K. Bayizit
Gümrük ve Tekel Bakanı Tarım Bakanı
Emin Erişirgöl Cavid Oral
Ulaştırma Bakanı Ticaret Bakanı Çalışma Bakanı
Güleke C. S. Barlas T. B. Balta

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Hükümeti arasında Hava Nakliyatına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Ankara'da 20 Mayıs 1948 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Hava Nakliyatına dair Anlaşma ile eki onanmıştır.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

ULAŖTIRMA KOMİSYONUNUN DEĐİŖTİRİŖİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Hükümeti arasında Hava UlaŖtırmalarına dair olan AnlaŖmanın onanması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE NORVEÇ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMALARINA DAİR ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Hükümeti,
Türkiye ile Norveç arasında Hava Ulaştırılmalarına dair bir Anlaşma yapmaya karar vererek,
Bu maksatla usulü dairesinde yetkilendirilmiş temsilciler tayin etmişler ve bunlar aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır:

Madde — 1

Sözleşen Taraflar, ilişik Ekte sayılan Milletlerarası Havayollarının ve seferlerinin kurulması için, işbu ekte gösterilen hakları birbirlerine verirler; anılan seferlere, kendisine bu haklar verilen Sözleşen Tarafın ihtiyarına göre, derhal veya daha ileri bir tarihte başlanabilir.

Madde — 2

a) Sözleşen Taraflardan biri tarafından diğer Sözleşen Tarafa kurulması hakkı verilen her bir hava seferi, bu son Taraf, anılan seferi işletmek için bir veya birkaç hava ulaştırma teşebbüsü tayin eder etmez, işletmeye açılacaktır. Bu hakkı veren Sözleşen Taraf, aşağıdaki 6 ncı madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, böylece tayin olunan hava ulaştırma teşebbüsüne veya teşebbüslerine gereken işletme müsaadesini gecikmeksizin verecektir.

b) Yukarıda anılan hakları veren Sözleşen Taraf, böylece tayin edilen hava ulaştırma teşebbüsünü veya teşebbüslerini işbu Anlaşmada derpiş olunan seferlere başlamaya mezun kılmadan önce, ülkesinde yürürlükte bulunan kanun ve nizanlar gereğince, hüviyetlerini ispat edici mahiyette kendilerinden her türlü vesikalar vermelerini isteyebileceklerdir.

c) İlgili Hükümetlerce tayin olunabilecek bazı bölgelerde milletlerarası bir hava seferinin kurulması, yetkili askerî makamların tasvibine sunulacaktır.

Madde — 3

Tabrikatta herhangi bir farklı işleme meydan vermemek ve eşitliği sağlamak maksadiyle:

a) Sözleşen Taraflardan her biri, öteki Taraf hava ulaştırma teşebbüslerinin, kendi hava alanlarını kullanmaları ve başka kolaylıklardan faydalanmaları karşılığı olarak alacağı veya alınmasına müsaade edeceği harçların, milletlerarası benzer seferlerde kullanılan kendi millî uçaklarınca alınan hava alanlarını kullanma ve kolaylıklardan faydalanma karşılığı olarak ödenecek harçlardan daha yüksek olmamasını kabul eder.

b) Sözleşen Taraflardan birinin ülkesine, öteki Sözleşen Tarafa tayin edilen hava ulaştırma teşebbüsü tarafından, veya böyle bir teşebbüs hesabına, ithal edilip munhasıran bu teşebbüs uçakları tarafından kullanılacak yakıtlar, makine yağları ve yedek parçaları, Gümrük resimleri, muayene ücretleri veya diğer Millî resim ve harçların alınması bakımından millî hava ulaştırma teşebbüslerine veya en ziyade müsaadeye mazhar millet hava ulaştırma teşebbüslerine uygulanan işlemde faydalanacaktır.

c) Ekte tarif edilen havayollarını ve seferlerini işletmeye izinli Sözleşen Tarafın hava ulaştırma teşebbüslerine ait sivil uçaklarda bulunan yakıtlar, makine yağları, yedek parçalar, mütad teçhizat ve uçak kumanyası; anılan uçaklar tarafından öteki Sözleşen Tarafın ülkesi üzerindeki uçuşlar esnasında kullanılan veya sarfedilse bile, bu Taraf ülkesine giriş veya bu ülkeden çıkışta, Gümrük resimleri, muayene ücreti veya diğer benzer resimlerden muaf tutulacaklardır.

Madde — 4

Sözleşen Taraflardan birinin verdiği veya muteber tanıdığı ve henüz müddeti geçmemiş hava seyrüsefer şehadetnameleri, uçuşa elverişlilik bröveleri ve lisansları, ekte gösterilen hava yolları-

nın ve seferlerinin işletilmesi için öteki Sözleşen Tarafca da muteber tanınacaktır.

Ancak, Sözleşen Taraflardan her biri, kendi uyruklularına diğer bir Devlet tarafından verilmiş olan uçuşa elverişlilik brövelerini ve lisansları kendi ülkesi üzerinde yapılacak uçuşlar için muteber tanımamak hakkını muhafaza eder.

Madde — 5.

a) Sözleşen Tarafdan birinin, Milletlerarası Hava seyrüseferinde kullanılan uçakların kendi ülkesine giriş ve çıkışı hakkındaki veya anılan uçakların kendi ülkesi sınırları içinde buldukları müddetçe işletilmesi ve seyrüseferi ile ilgili kanun ve nizamları, öteki Sözleşen Taraf hava ulaştırma teşebbüsünün veya teşebbüslerinin uçaklarına da uygulanacaktır.

b) Yolcular, mürettebat ve uçakla mal gönderenler, gerek şahsan gerekse kendi nam ve hesaplarına hareket eden bir üçüncü şahıs vasıtasıyla, Sözleşen Taraflardan her birinin ülkesinde, giriş, çıkış formaliteleri, göç, pasaport ve karantina işlerine mütaallik bulunanlar gibi yolcular, mürettebat ve malların memlekete girişini, memlekette kalışını ve memleketten çıkışını tanzim eden kanun ve nizamlara riayetle mükellef olacaklardır.

Madde — 6

Sözleşen Taraflardan herbiri, öteki Sözleşen Tarafca tayin edilen bir hava ulaştırma teşebbüsü mülkiyetinin esaslı kısmının ve fiili murakabesinin bu son Taraf uyruklularının elinde bulunduğu kanaat getirmedeği hallerde veya bu teşebbüs, ülkesi üzerinde faaliyette bulunduğu Devletler kanun ve nizamlarına, yukardaki 5 nci maddede işaret bulunduğu şekilde, riayet etmediği veya işbu Anlaşmanın kendisine yüklediği vecibeleri yerine getirmedeği takdirde bu teşebbüse işletme müsaadesi vermeyi reddetmek veya verilmemiş olan müsaadeyi geri almak hakkını muhafaza eder.

Madde — 7

İşbu Anlaşma ve buna dayanarak yapılacak bütün mukaveleler Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı nezdinde tescil ettirilecektir.

Madde — 8

Sözleşen Taraflardan biri, işbu Anlaşma Eki hükümlerinden herhangi birinin değiştirilmesini arzu ettiği takdirde, her iki Sözleşen Taraf yetkili makamlarının, bu maksatla birbirleriyle danışmalarını isteyebilecek ve bu danışma, istek tarihinden itibaren sayılmak üzere 60 günlük bir süre içinde başlayacaktır. Anılan makamların kararlaştırdıkları her değişiklik diplomatik nota teatisi suretiyle teyit edildikten sonra yürürlüğe girecektir.

Genel mahiyette çok taraflı bir Havacılık Sözleşmesi her iki Sözleşen Taraf için yürürlüğe girdiği takdirde, Taraflar işbu Anlaşma ve Eki hükümlerinin anılan Sözleşme hükümleri ile uygulanmasını sağlamak maksadıyla danışacaklardır.

Madde — 9

a) Sözleşen Taraflar, işbu Anlaşmanın veya Ekinin yorumlanmasına ve uygulanmasına mütaallik olup, karşılıklı görüşme yolu ile halledilemeyen her hangi bir uyuşmazlığı Hakeme sunmayı kabul ederler.

b) Böyle bir uyuşmazlık, 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi ile kurulan Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konseyine arzolanacaktır.

c) Bununla beraber Sözleşen Taraflar, aralarında anlaşarak, uyuşmazlığı bir Hakem Mahkemesine yahut tayin edecekleri her hangi bir şahıs veya teşekküle sunarak da halledebilirler.

d) Sözleşen Taraflar verilecek hükme riayet etmeyi taahhüt ederler.

Madde — 10

Sözleşen Taraflardan her biri, işbu Anlaşmaya son vermek istediğini öteki Tarafa Nota ile bildirebilir. Böyle bir son verme Tarafların anlaşması ile, müddetin son bulmasından önce iptal edilmedikçe, Notanın öteki Tarafa alınması tarihinden 12 ay sonra hüküm ifade edecektir.

Madde — 11

Anlaşma, mümkün olan en kısa müddet içinde Ankara'da yapılacak bir Nota teatisi tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yukardakileri tasdiklen imzaları aşağıda bulunan ve Hükümetleri tarafından usulü dairesinde yetkilendirilmiş olan temsilciler işbu Anlaşmayı imza etmiş ve mühürlemişlerdir.

20 Mayıs 1948 tarihinde Ankara'da Fransızca iki nüsha olarak yapılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Fuad Carrm

Norveç Krallığı Hükümeti

Adına

E. Krogh - Hansen

BK

A) İşbu anlaşma gereğince tâyin edilecek Türk hava ulaştırma teşebbüslerine, Norveç ülkesi üzerinde transit uçuş ve teknik tevakkuf hakları ile aşağıda gösterilen yolları takiben Oslo ve Stavanger'de milletlerarası yoleu, posta ve yük almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir:

«Her iki istikamette olmak üzere, mutavassıt noktalar tarikiyle, Türkiye'den Norveç'e ve daha ilerideki memleketlere.»

B) Keza, işbu anlaşma gereğince tâyin edilecek Norveç hava ulaştırma teşebbüslerine Türkiye ülkesi üzerinde transit uçuş ve teknik tevakkuf hakları ile, aşağıda gösterilen yolları takiben Ankara ve İstanbul'da milletlerarası yoleu, posta ve yük almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir:

«Her iki istikamette olmak üzere, mutavassıt noktalar tarikiyle, Norveç'ten Türkiye'ye ve daha ilerideki memleketlere.»

C) Sözleşen taraflardan her birinin, bir hava seferini işletmeğe başlamadan önce öteki tarafa onun ülkesine giriş ve ülkesinden çıkış için tasarladığı yönleri bildirmesi ve bunun üzerine öteki tarafın, kendi ülkesine giriş ve çıkış noktaları ile ülkesi üzerinde takip edilecek olan uçuş yolunu göstermesi taraflarca kabul olunmuştur.